

David Benjamin
SEDEM

*Vse stvari so povezane.
mnogi*

*Vse, kar se lahko, se bo zgodilo.
apokrif iz 2. stoletja*

*Prihodnji dogodki so le ponovitve preteklih.
iz neohranjenega Nostradamusovega pisma Rigaudu*

*Morda je vse regresija, tudi tole življenje.
Barbara Kratochwil*

Prvi del

Prvo poglavje

Ladja se je nevarno nagnila na bok. Med slapove vode, ki se je zlivala na nas z neba, so se mešale rezke Torove strele. Zdelo se je, kot da je v premorih med njimi slišati zlobni Lokijev hohot. S kotičkom očesa sem opazil, kako je velikanski val odplavil Hallgirja prek palube. Telo je izginilo iz vidnega polja, le njegova mogočna šapa, s katero je ponavadi vihtel svojo dvoglavo sekiro in tako mnogim sovražnikom naganjal strah v kosti, se je krčevito oprijela debele vrvi, pritrjene na robu. Prijem ni popustil in kljub temu, da sem imel dovolj opravka s seboj, sem se čudil, od kod mu moč, da s svojim obilnim telesom tako dolgo visi na eni roki – dokler ni ladje v nenadnem sunku obrnilo na drugo stran in tedaj sem videl, da Hallgirja ni več, le odtrgano roko je neznana sila priklepala na vrvi, že povsem otrdelo od soli. »Jaane, Jaane,« sem tedaj skoz veter zaslišal obupano kričanje, »pomagaj! Reci Odinu, naj pomiri besnenje svojih bratov!« Obrnil sem se v smer, od koder je med sunki vetra prihajalo pretrgano vpitje. Ole, naš kapitan in poveljnik, metalec, ki je v boju vselej zagnal prvo sekiro in v velikih skokih planil nad sovražnika, me je gledal z od groze blaznimi rdečimi očmi. Mišični vozli so se mu na rokah, s katerimi je držal krmilo, od napora napenjali kakor troglavi zmaji; zaman, seveda, saj je bilo krmilo polomljeno in nas je premetavalo po mrzlem morju kot igračko. Ozrl sem se v nebo in spet se mi je zazdelo, da slišim hebet. »Loki,« sem pomislil in zaprl oči. »Konec je z nami.« Prišel je nov val, za trenutek sem še videl izkušnega Uweja, s šlema mu je odbilo en rog, z vrvoju je bil privezan ob jambor, držal je eno od nezavestnih deklet in nekaj nerazumljivega vpil proti meni – a že v naslednjem

hipu me je zalila voda in me oklenila v svoj ledeni objem. Zmanjkalo mi je tal pod nogami, na vso moč sem krilil z rokami in brcal, vendar nisem naletel na nobeno trdno oporo, le na enakomerni, židki odpor, kakor da se potapljam v ledeno sluz. V transu, kot da se to dogaja komu drugemu, sem se zavedel, da me je odneslo v morje. Hlastnil sem za zrakom, a tedaj je z vso ostrino začela vame vdirati voda. Zalivala mi je goltanec, in medtem ko sem si z vsemi silami prizadeval, da bi prišel do zraka, je vztrajno in boleče, kot hrpav lesen čep, prodirala globlje v prsi in se mi nato kakor po drobnih nitkah širila po trupu, obenem z grozo, ki me je zalivala še tesnobneje od vode. Neznosno me je dušilo in čutil sem, da me odnaša proti pragu, ki ga ne bom mogel prestopiti, ne živ ne mrtev. Valhalla, me je prešinjalo, je mogoče, da vodi tja tako tesna pot? O, prelita kri sovražnikov, o žrtvovani kopuni, dajte mi moč! Ne morem več dihati, dušim se, dušim, dušii ...

... na sebi sem še čutil mokre slane kaplje, a zadišalo je bolj po potu kot po morju. Še sem bil zadihani in vznemirjen, vendar sem spet lahko dihal, vse laže. Odprl sem oči. Nad menoj se je v prijaznem nasmešku sklanjal topli obraz Barbare, moje terapevtke. »Je že v redu, v redu je,« mi je govorila z mirnim glasom. »Vsega je konec. Spet si med nami.«

Ovedel sem se, da ležim na kanapeju v njeni ordinaciji. Zamizal sem in se skušal čim udobneje namestiti. Pred mojim notranjim očesom so se sprva z veliko naglico, nato pa vse počasneje in razločnejše začele menjavati podobe. Mehki, v usnje oblečeni kanape je name deloval pomirjujoče, podobe so me vse manj begale. Spomin na utopitev je bil še povsem živ, vendar sta strah in napetost polagoma izginjala. Na njuno mesto je začela stopati nekakšna spri-

jaznjena spokojnost. Spet sem odprl oči. Barbara je sedela nasproti, me pozorno opazovala in od časa do časa kaj zapisala v beležnico. Nisem imel občutka, da se ne zmeni zame, očitno je le čakala, da uredim vtise.

Sedel sem.

»Kako je bi...« sva oba hkrati začela in se zasmejala, ona skoraj prisiljeno, a nikakor ne odbijajoče, s stisnjanim nasmehom, ki je le za vzorec razkril njene bele, komaj opazno nekoliko naprej pomaknjene zobe.

»Ti prvi,« je dejala.

Povedal sem ji. Govoril sem debele pol ure. Toliko sem imel povedati, čeprav me je ves čas spremljal občutek, da nimam pravih besed za to, kar sem doživel. Spominjal sem se težkih vek in Barbarinega monotonega govorjenja, potovanja skoz temen hodnik in nato nenadne svetlobe. Bil sem dobro razpoložen, že kar razigran, zadovoljno sem vstajal nad čvrstim, oblim, belim objokanim dekletom in nekaj opolzkega rekel, Hallgir je stopil poleg in zdaj še sam legel na dekle, ki je le nemočno ječalo pod njegovim težkim telesom. Poleg jih je bilo še nekaj, počeli so isto z drugimi dekleti. Drugi so pili opojno medico iz rogov, vzdikali in peli robate pesmi. Le eden je bil videti nekoliko drugačen, kot da ne sodi poleg: odsoten, s pogledom, kakor uprtim v prazno, a so njegove oči, se mi je zdelo, od časa do časa skrivaj poblisknile proti meni. Vendar mu nisem posvečal posebne pozornosti. Bili smo kot omamljeni od ponosa in izpolnjenosti, nedaleč stran se je iz plamenov dvigal velik dim, od tam je bilo slišati jok otrok in žena ter od vsepovsod stokanje, dišalo je po krvi in ožganem mesu. Stemnilo se je, čeprav dan še ni bil star. »Odriniti bo treba,« je poveljeval Ole, »da nam Torove sape ne razbijejo ladje ob čerih.« Zdaj smo že vsi videli, da se nam z odprtega morja približuje skoraj črna stena, iz katere visoke valove občasno

oblizne ognjeni jezik. Začeli smo nositi na ladjo uplenjeno blago, železne palice, sekire, vreče žita, drobnico, s seboj smo vzeli tudi štiri krepka mlada dekleta; dve sta bili brez zavesti, zato ju je bilo treba na palubo nesti, drugi dve sta se krčevito upirali in trije so ju s težavo vlekli. Veter je pihal proti nam, posedli smo se za vesla in z vso naglico zaveslali proti približujoči se gmoti. Ko smo bili že dovolj daleč od obale, je kapitan ukazal razviti jadro. Švignili smo kot blisk, kapitan je stopil za krmilo in nas usmeril stran od črnega neba, stran od jeznih bogov, v nasprotno smer od doma. Temna zavesa se je še približevala, a tudi mi smo se bližali njenemu skrajnemu robu in videti je bilo, da nam bo uspelo. Toda že v naslednjem trenutku nas je skoraj na mestu ustavilo; močan sunek me je vrgel po tleh in slišati je bilo hreščanje. »Zadeli smo čer, krmilo je šlo,« je zavpil kapitan. »Zvijte jadro!«

Izpolnili smo povelje, ladja se je neodločno majala, tedaj pa nas je zajela ujma. Začel se je boj, zame se je končal z utopitvijo.

Na vrsti je bila Barbara. »Ves čas si bil nemiren, tu pa tam si kaj nerazumljivega vzkliknil. Nato si postal zares napet, začel si stiskati pesti, potil si se, težko in hitro si dihal, nazadnje si stokal in hlastal za zrakom, kakor da se dušiš, in potem si se zbudil.«

»Doživel sem svojo smrt,« sem dejal.

»Da, doživel si svojo smrt. Smrt z utopitvijo. Zadušitev. Zdaj je jasno, od kod tvoja astma, tvoje težave z dihanjem, zakaj imaš kronično obolela pljuča. V enem od prejšnjih življenj, očitno si bil Viking, si se utopil. To tudi pojasnjuje, zakaj raje hodiš v hribe namesto na morje. Tvoja razlaga, da zaradi gorskega zraka, ki da dobro dene tvojim pljučem, me ni nikdar prepričala. Morje, borovci, topel

zrak bi ti enako dobro deli. A tebi morje ni dišalo, in zdaj vemo, zakaj ne. To smo torej zdaj razjasnili. Povej, kako se počutiš?«

»Ne vem,« sem negotovo dejal, saj sem bil trenutno še preveč pod vtisom vsega doživetega in res nisem vedel. Tega, kar se mi je pripetilo v stanju globoke hipnoze, nisem občutil kot nečesa travmatičnega; zdelo se mi je, da me obhaja nekakšno katarzično olajšanje, ki pa ni bilo čisto brez negotovosti in je bilo malce podobno dvoumnemu olajšanju, nihajočemu med ugodjem in neugodjem, ko odrasel človek po dolgem zadrževanju nazadnje ne more več zdržati in se pomoči v hlače. »Mislim, da bom moral vse skupaj še nekoliko predelati.«

»Seveda, vsekakor,« je dejala Barbara, »o tem ni prav nobenega dvoma. Zdajle si izvedel nekatere povsem nove stvari o sebi, ampak pravi učinki se bodo pokazali šele takrat, ko jih boš sprejel. Zato pa potrebuješ nekaj časa in predvsem miru. Ne nazadnje pomeni za tvojo duševnost silovit šok že to, da boš prisiljen premagati svojo načelno skepso.«

Imela je prav, to sem čutil tudi sam. Še bolj kot osupljiva povezava med načinom moje smrti v enem od domnevnih prejšnjih življenj in mojimi sedanjimi zdravstvenimi tegobami me je presunilo to, da je moja prva regresija uspela. Je torej res, sem se moral vprašati, smo res pred tem sedanjim živeli že mnogo drugih življenj, ki se z našimi vsakokratnimi smrtmi niso povsem sklenila, temveč tako ali drugače še naprej vztrajajo v nas? Tak sklep bi se po tem, kar se mi je pred pol ure zgodilo, mnogim zdel očiten.

A sam se vendarle nisem nameraval kar tako vdati temu, kar sem kljub pravkar doživeti izkušnji imel za šarlatanstvo. Prepričan sem bil, da za vse skupaj obstaja razumna razlaga.

»Gotovo imaš kopico vprašanj. Premisli, kaj ti bolj ustreza: da jih premeljeva skupaj ali da si skušaš najprej priti na jasno sam s seboj?«

Nekaj me je vleklo, da bi se še pogovarjal s to žensko, za katero sem vedel, da ima dobre namene in ki me je, niti ne vem natanko, zakaj, morda zaradi svoje čedne, mehke postave, globokih, žalostnih oči ali pa zaradi pridiha rahle skrivnostnosti, ki jo je obdajala, močno privlačila, a sem obenem do nje nagonsko čutil nekakšno zadržanost, tako da se ji doslej nikoli nisem »odprl« – ta prežvečena beseda iz ameriških televizijskih terapevtskih žajfnic mi je vselej šla na živce in je gotovo ovirala mojo »terapijo«. Zdaj pa sem naenkrat začutil potrebo prav po tem, namreč, da bi se ji odprl, zaupal, da bi si poiskal uteho v njenem pomirjujočem glasu. Že sem odprl usta, da bi ji to povedal, a me je nekaj – volk ne menja tako hitro svoje kože, pravijo – v zadnjem trenutku odvrnilo.

»Mislim, da bi bil s svojimi vtisi raje najprej nekaj časa sam,« sem dejal.

Barbara je razumela. Seveda, kako ne bi, razumevanje je njeno delo. Prijazno mi je pokimala, poslovila sva se drug od drugega in odšel sem.

In prav sem storil. Bog vedi o čem bi me s svojo sugestivnostjo uspela prepričati; tako pa sem si na svežem jesenskem zraku že po nekaj minutah hoje zadevo lahko povsem zadovoljivo pojasnil. Seveda ne gre za nikakršna prejšnja življenja. Pod vplivom hipnoze sem potoval v enega od alternativnih svetov, ki jih – tako kot sanje – zgolj v naši notranjosti, po zaslugi še neznanih možganskih procesov ustvarja naše nezavedno in ki imajo morda, kdo ve, kaj opraviti z našimi nepriznanimi, skritimi željami. Da, očitno mora biti tako, sem pomislil skoraj z obžalovanjem. Druga razlaga pač ni mogoča. Sicer pa je pojasnilo tega

bilo vendarle precej drugotna zadeva. Najpomembneje je bilo, da sem čutil, kako se je v meni nekaj spremenilo, in to na bolje. Naj bo razlaga regresije kakršna koli: deluje. In to je bilo zame edino pomembno.

Drugo poglavje

Zgodba o tem, kako sem pristal pri Barbari, je pravzaprav bolj vsakdanja, kot bi ji nemara kdo prisodil na prvi pogled, četudi ni povsem brez dramatičnih primesi. Da bom arheolog, sem vedel že kot deček. Pri desetih letih je postalo moje najljubše berilo knjiga *Čuda sveta*, ki je popisovala starodavne kulturne spomenike, katerih skrivnosti še niso bile do vseh podrobnosti razkrite. Moja starša sta bila v diplomatski službi, in ker smo v obdobju mojega otroštva več kot deset let živeli na raznih koncih sveta, sem nekatera teh čudes videl tudi v živo. V puberteti sem kajpada bral Dänikena (kdo ga ni?), in njegove fantastične razlage so še podžgale mojo vnemo za arheologijo. Seveda, ko sem začel študirati, je bilo mojih romantičnih nazorov o izkopavanju veličastnih arhaičnih monumentov in razreševanju njihovih magičnih skrivnosti kmalu konec, na njihovo mesto je stopil trezni, analitični um arheologa znanstvenika. Pravzaprav sem arheološko šarlatanstvo – najbrž je bila to reakcija na mojo pubertetniško zablodo – iz vsega srca zasovražil.

Študij mi je šel kar dobro. Diplomiral sem s temo »Raziskovalne metode moderne arheologije«, nato pa me je zamikalo resnejše terensko delo, za katero med študijem razen krajših izkopavanj v okviru vaj ni bilo prave priložnosti. Odločil sem se za doktorski študij in tri semestre prebil v Heidelbergu, pri slovitim profesorju Zettlingerju, ki je prvi razbral pomen paleolitskih risb na stenah votlin na južnem Bavarskem in se je o njem celo govorilo, da je v rani mladosti, kot zelo mlad asistent, sam razvozlal neke zapletene hetitske napise, a si je potem vse zasluge za odkritje pripisal njegov mentor. S profesorjem sva vsak

drugi teden potovala v avstrijski Willendorf. Tu je vodil izkopavanja, s katerimi so si obetali natančneje pojasniti vlogo znane willendorfske »Venere«, kipca ženske zaobljenega telesa, ki so ga našli v tem kraju blizu slikovitega Dürnsteina. Prav v Dürnsteinu, med mogočnimi skalnimi stolpi, nedaleč od ruševin stare trdnjave, sem se tudi prvič resno zaljubil v mlado domačinko mehke, voljne postave in nagajivega pogleda, ki je stregla v enem od tamkajšnjih lokalov in je najino avanturo jemala precej bolj stvarno od mene. Vedela je, da ne more večno trajati. Konec mojega študija pri profesorju Zettlingerju je pomenil tudi konec najine zveze. Moral sem se vrniti v domovino, in tja ni hotela z menoj. Doktoriral sem, nekajmesečno bolečino zaradi najinega razhoda pa skušal blažiti z obiskovanjem znanstvenih simpozijev in konferenc na raznih koncih sveta.

Moji nastopi v tujini so zbudili nekaj pozornosti tudi pri kolegih doma in kmalu sta mi padli v med kar dve sekiri naenkrat. Dobil sem mesto docenta na fakulteti, obenem pa se mi je odprla možnost za enoletno terensko raziskovalno delo na daljnem Uralu. Mednarodna etnološko-arheološka odprava med Komi-Permjake v srednjem in severnem Uralu je naletela na zanimivo najdbo. Iz neke šotne plasti so izkopali cel niz majčkenih, zaobljenih figuric, ki so spominjale na willendorfsko Venero, in tudi prek naše fakultete so iskali nekoga, ki ima s tem kaj izkušenj. Ponudila se mi je priložnost, ki je nisem nameraval izpustiti iz rok, in odšel sem v Rusijo.

Delo ni bilo v ničemer podobno tistemu, ki sem ga poznal iz svojih izkušenj s profesorjem Zettlingerjem in z izkopavanji v Willendorfu. Odpravo so vodili Rusi, prej birokrati kot pravi znanstveniki, nas, zahodnjake, pa so trpeli poleg le zato, ker so raziskavo financirale naše

univerze. Delati smo morali natančno po vnaprej določenem načrtu, naše gibanje je bilo strogo omejeno, vsaj prve mesece se brez spremstva sploh nismo smeli oddaljiti iz našega tabora. »Tabor« je seveda le zasilen opis za kraj, kjer smo bivali in od koder smo se s čolni (cest namreč ni bilo ali pa so bile večino leta neprevozne) in manjšimi ladjicami vozili sprva po jezeru, nato po široki reki, nato spet po manjšem jezercu do majhne vasice, v bližini katere so našli figurice. Kraj našega bivanja je bilo nekakšno mesto duhov. Nekdanja okrožna prestolnica, ki se je še pred pol stoletja ponašala s trideset tisoč prebivalci in s srednje veliko lesno predelovalno tovarno, je zdaj štela komaj nekaj več kot tristo stalno naseljenih duš. Njihovo najdonosnejše opravilo je bila oskrba »dačnikov«, imovitih »novih« Rusov, ki so si tu, na bregu idiličnega jezera, omislili mogočne dače, vikende, kjer so zlasti žene (bržkone mafijskih) mogotcev z otroki preživljale konce tedna in počitnice. V vasi je bila skupina Armencev, gradbenih delavcev, ki so skrbeli za obnavljanje teh lepih lesenih stavb in postavljanje novih.

Člani odprave nismo stanovali skupaj, temveč smo bili razkropljeni po več »gostiščih«, kakor so domačini, mislim, da ne brez prikritega humorja, imenovali svoje lastne, pogosto že razpadajoče lesene kočice brez sanitarij in tekoče vode, v katerih so oddajali sobo ali dve. Izkušnja prvinske neposrednosti (kadar sem čepel na »stranišču«, v napol odprti lopi za hišo, so mi domačini, ki so hodili mimo, povečini stare babuške in dedki, prijazno kimali) je bila prvi dan zanimiva, nato kake tri tedne nevzdržna, potem pa sem se, tako kot tudi drugi člani odprave, polagoma privadil (in med opravljanjem potrebe tudi sam dobrodušno pomahal nazaj).

V odpravi so bili od tujcev poleg mene dva Američana (zakonski par) in dva Francoza (pedanten profesor z bradico, ki je »prvinskost« najteže prenašal, ter njegov ne dosti manj zmrdljiv asistent), drugo so bili Rusi. Sporazumevanje med nami je bilo oteženo, saj Rusi skoraj niso znali angleško in se to vse do konca projekta ni kaj dosti spremenilo, mi drugi pa smo se le polagoma naučili za silo lomiti ruščino. Vse skupaj je vodil mrk, plečat možak s stereotipno nizkim čelom, Vladimir, ki po mojem mnenju ni kaj dosti vedel ne o etnologiji ne o arheologiji ne o znanstvenem raziskovanju nasploh – da demokratičnih standardov vodenja in odločanja sploh ne omenjam –, a je odlično obvladoval postavljanje raznih birokratskih zaprek in prepovedi in je s svojim »vodenjem« delo precej bolj oviral kot kar koli drugega. Ob njem so bili še dva birokrata iz okrajne prestolnice, arheolog z moskovske univerze Lomonosova, neki neblogljeni etnolog ter tri njegove kolegice z etnološko-arheološkega inštituta v Kirovu.

Čeprav so vsi Rusi, začuda pa tudi oba Američana in Francoza, na raziskovalke iz Kirova gledali nekoliko zviška, se je vsaj meni zdelo, da imajo med vsemi ruskimi sodelavci edino one vsaj nekaj pojma o znanstvenem raziskovanju kulturne dediščine. Posebej ena med njimi je bila ne le zelo bistra in strokovno dobro podkovana, ampak se je tudi na pogled razlikovala od obeh drugih, seveda tudi od vaščank, ki jih je bilo mogoče srečati v naši vasi. Namesto značilnih širokih ruskih ličnic je imela prež ozek, tanek obraz, čeprav spet ne ostro ozek, temveč s prijetno mehкими potezami. Polt je bila nekoliko temna, kot da je zdravo zagorela, lasje pa niso bili svetli, temveč rjavkasti, skoraj rdečkasti, in ni si jih spenjala v dolgočasno kito, temveč je nosila razpuščene ali spete v čop. Tudi ni bila ne Tatjana ne Ana ne Nataša, temveč Larisa – ime, ki je

arheologu in zgodovinarju zbuvalo marsikatero vznemirljivo asociacijo.

Spomin na mojo dürnsteinsko natararico je še tlel v meni, a ne več kot pekoča bolečina, temveč prej kot svarilo. Dopovedoval sem si, da se ne smem spet zaljubiti, da me Larisa privlači preprosto zato, ker tu živimo v domala popolni osami, kot v klavzuri kakega samostana, da je poleg suhoparne Američanke povsod videti le dobrodušne okrogle mamke in da Larisa že zato sije ven iz te množice kot plemenit biser – a ni kaj dosti pomagalo. Vse na njej se mi je zdelo iz dneva v dan privlačnejše in ponoči sem si, v sanjah ali polsnu, že privoščil kako drzno fantazijo, v kateri je odigrala osrednjo vlogo.

Opazila je, kako jo gledam; opazil pa je tudi Vladimir. Meni ni rekel nič, vendar je očitno moral govoriti z njo, saj se me je, kadar je bil v bližini, začela izogibati, in sicer tako temeljito, da je to včasih celo motilo naše delo. Le kadar Vladimirja ni bilo, sem opazil, kako me tu pa tam kradoma pogleda, in v teh pogledih sem si drznil prepoznavati naklonjenost. Prav ta napol prepovedani odnos me je najbrž še bolj podžgal, zadržki so odpadali z mene kot posušena koža in vse bolj sem se zaljubljal.

Za čistočo ni bilo najbolje poskrbljeno. Kdor je premogel dovolj poguma, se je lahko okopal v mrzlem jezeru, sicer smo bili bolj ali manj prepuščeni svoji lastni iznajdljivosti. Na področju higiene je bila pravzaprav ena sama svetla točka: znamenita *banja*, ruska različica savne. Skoraj vsaka od stavb, ki so bile še naseljene, je imela nekaj metrov proč manjšo hiško, v kateri je bil kotel z vodo, nekaj drv, zajemalka, par okroglih kamnov, suhe brezove veje in ena ali dve leseni deski, ki sta pomenili ležišče. V stropu je bila, če je šlo za »belo *banjo*«, odprtina, skozi katero je uhajal dim.

Čeprav savne doma nisem preveč maral, saj sem slabo prenašal vročino, ki nekako ni dela dobro mojim pljučcem, pa sem v *banjo* vendarle razmeroma pogosto zahajal. Zdelo se mi je namreč, da me »prekajanje« in znojenje edino zares očiščuje umazanije, ki je bila naš neizogibni spremljevalec. Nekega dne – Vladimirja ni bilo, šel je v pokrajinsko prestolnico po navodila, zato smo ostali v »taboru« in nismo smeli na teren – sem gol, ovit le okrog ledij v brisačo, ležal v *banji* in se paril v vročini tik pod, se mi je zdelo, vreliščem svojih možganov. Zaslišal sem škripanje vrat. Ležal sem na trebuhu, glavo sem imel obrnjeno v zid, tako da nisem ničesar videl, a slišalo se je, da je nekdo vstopil. To seveda ni bilo nič posebnega, v tej *banji* sta bili dve »ležišči« in pogosto sta se zato v njej parila dva človeka, zatopljena vsak v svoje misli ali pa tudi – kadar je bil poleg mene Amerikan, ki je imel kar precej izkušenj z izkopavanji v Južni Ameriki, kamor me je zelo vleklo – v pogovor. Bil sem na robu prijetnega dremeža in z drobci komaj še budne zavesti sem zaznaval, kako nekdo nalaga drva na ogenj, z vodo poliva ploščo s kamni in odlaga oblačila. Nato je nekaj zašelestelo in –

Občutek, ki ga z besedami ni mogoče opisati, me je obenem zdramil iz dremeža in vnovič, a povsem drugače, uspaval. Sprva po hrbtu, nato po bokih, po ledvenem predelu, po stegnih, vratu, rokah se mi je začelo sprehajati drobno ščegetanje, kot da mi na površini kože pokljajo drobni mehurčki. »Brezanje.« O tem sem že slišal, a doživel ga nisem še nikoli. Pa tudi povsem drugače sem si ga predstavljal. Da, celo na lastne oči sem že videl, kako dva zavaljena domačina v *banji* drug drugega prej pretepata kot gladita z brezovimi vejicami, menda zaradi pospeševanja kroženja krvi. Ampak tole – tole je bilo nekaj povsem

drugega. Nikakor ne pretepanje, pač pa hitro tresenje, pravzaprav drhtenje, vibriranje brezovih vej, ki so bile med tem vibriranjem le v rahlem stiku z mojo povrhnjico in so se pomikale po telesu gor in dol. Užitek je bil neizmeren, docela sem se mu prepustil. Mravljinci so mi zajeli vse telo, mehurčki so pokljali v rastiščih dlak, ud mi je silovito nabrekli. Tedaj je nekdo potegnil brisačo z mojih ledij in me začel »brezati« še po goli zadnjici in med stegni. Preplaval me je vroč, moker občutek, kot da sem se pomočil, a obenem me je tudi na silo zdramilo. Tisti kotiček mojih možganov, ki se še ni povsem vdal nasladi, je namreč prešinila misel: kdo? Kdo neki mi to počne? In takoj nato podoba Jurija, enega od ruskih članov naše odprave, prijaznega, z deškim obrazom in z najmanj stovdajsetimi kilogrami na grbi ... Sunkovito sem se oprl na komolce in obrnil glavo.

Ni bil Jurij, in težko opišem, kako velik kamen olajšanja se mi je odvalil od srca. Nad menoj se je s šopkom brezovih vejic v rokah sklanjala Larisa, me gledala s toplimi, globokimi očmi in s svojo mehko ruščino, ki me je božala enako vznemirljivo kot brezove veje, vprašala:

»Ne nravit'sa?« *

Da mi ne bi bilo všeč? Kakšno vprašanje! Seveda mi je bilo, vse na njej mi je bilo všeč! Njen glas, vitka postava, ki so jo pokrivala le oprijete volnene ruske spodnjice, presenetljivo čvrste in ravno prav velike dojke, ki so se hitro tresle, ko me je šibala – vse to mi je več kot ugajalo, in moj ud se je očitno strinjal z menoj.

---

* Ti ni všeč?